

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
THE DEVELOPMENT OF PRODUCT OF THE TRICOLOR BATIK GROUP PAK
PHANANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

วาสนา ฉายประทีป^{1*} และ พันธ์ โพธิ์บัติ²

¹ วัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}

Wasana Chayprateep^{1*} & Panat Photibat²

Cultural Science Mahasarakham University^{1,2}

*E-mail: 65012454001@msu.ac.th

Received: 30/11/2023

Revised: 27/02/2024

Accepted: 17/06/2024

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) รูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากเอกสาร และเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสังเกต สัมภาษณ์ ประชุมเชิงปฏิบัติการจากกลุ่มประชากรคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 46 คน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มไม่มีทักษะด้านการออกแบบ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ขาดความวิเคราะห์ของผู้บริโภคทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่มีรูปแบบที่หลากหลาย แนวทาง ควรมีวิทยากรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ เรื่องผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้มีความหลากหลาย 2) ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ การเพ้นท์ผ้า จากรุ่นสู่รุ่นเนื่องจากไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แนวทาง ควรมีการจัดอบรมระยะสั้น ให้กับผู้สนใจ และโรงเรียนที่อยู่ภายในอำเภอ 3) ด้านงบประมาณสนับสนุน หน่วยงานของภาครัฐ ไม่มีงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ที่จะจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ ทำให้ขาดความต่อเนื่อง แนวทาง หน่วยงานของภาครัฐ ควรมีงบประมาณสนับสนุน จัดวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย 4) ด้านการตลาด ทางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องการตลาด และไม่ได้

^{1,2} วัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำรวจความต้องการของผู้บริโภค แนวทาง กลุ่มควรมีการสำรวจความต้องการของผู้บริโภค เพื่อจะได้ผลิตผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และมีช่องทางการจำหน่ายสินค้า 5) ด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มไม่มีเครือข่าย ขาดการเชื่อมโยงที่ดีกับแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ประชาสัมพันธ์สินค้า แนวทาง ควรมีการสร้างเครือข่าย มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ เช่น เพจ Facebook, LINE, TikTok, YouTube เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้ข้อมูลข่าวสาร และช่องทางการสั่งซื้อผ่านทางอินเทอร์เน็ต รูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ พบว่า ลวดลายของผ้าปาเต๊ะดีไซน์มีลายดังนี้ 1) ลายนกยูง 2) ลายดอกไม้ 3) ลายพัด 4) ลายใบไม้ และ 5) ลายเถาวัลย์ รูปแบบผลิตภัณฑ์มีเพียง 3 อย่าง ได้แก่ 1) ผืนผ้าปาเต๊ะดีไซน์ 2) พวงกุญแจที่ทำจากผ้าปาเต๊ะ 3) ดอกไม้ทำจากผ้าปาเต๊ะตกแต่งกระเป๋ากระจุต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ พบว่า มีการประชุมวางแผนร่วมกัน การดำเนินการพัฒนาจากผืนผ้าปาเต๊ะดีไซน์ มาเป็นกระเป๋า 2 แบบ ได้แก่ แบบที่ 1 กระเป๋าเนกประสงค์ แบบที่ 2 กระเป๋าปากปักปัก สวมชิกกลุ่มสามารถนำความรู้และทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสร้างรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อเศรษฐกิจชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง

ABSTRACT

This thesis aimed to investigate the current situation and issues faced by the three-color fabric group in Pak Phanang District, Nakhon Si Thammarat Province, the design patterns of three-color fabric products in the same group, and the development of three-color fabric products in the same group. The researcher employed a qualitative research approach, involving document analysis and field data collection through observations, interviews, and practical workshops with a selected population of 46 individuals. This population included knowledgeable members, practitioners, and stakeholders.

The research findings revealed the following issues with the current situation and development of the three-color fabric group in Pak Phanang District, Nakhon Si Thammarat Province: 1) Product Design: group members lack design skills, resulting in a lack of product variety. There was a need for expertise in product design to diversify product offerings. Training and education programs should be organized to enhance knowledge about designing products that meet consumer demands. 2) Knowledge Transfer: the transfer of traditional knowledge in fabric painting is inadequate, as there is a lack of utilization of free time for this purpose. Short-term training programs were recommended for individuals interested in learning these skills, including schools within the district. 3) Budget Support: government agencies do not consistently allocate budgets for product design training, leading to a lack of continuity. Government organizations should consider providing budget support for training in product design to promote product diversity. 4) Marketing Knowledge: the group lacks knowledge about marketing and conducting consumer surveys to understand consumer needs. To produce products that meet consumer demand, the group should conduct surveys and establish distribution channels. 5) Public Relations: the group lacked a network and connections with other product producers. It is advisable to create an online network using platforms such as Facebook, LINE, TikTok, and YouTube to share information and facilitate online sales. This would improve communication with consumers and increase product visibility. The design patterns of three-color fabric products were found to include the following motifs: 1) Bird Pattern, 2) Flower Pattern, 3) Fan Pattern, 4) Leaf Pattern, and 5)

Tawalai Pattern. In terms of product formats, there were three primary types: 1) Three-color fabric pieces, 2) Keychains made from three-color fabric, 3) Fabric flowers used for decorating bags and baskets. Regarding the development of three-color fabric products, it was observed that collaborative planning meetings were conducted to transform three-color fabric pieces into two types of bags, namely: Utility Bags and Drawstring Bags. Group members were able to apply their knowledge and skills to develop these products, thereby generating income and contributing to the economic well-being of the community.

Keywords: Product Mode Development, The Tricolor Batik Group, Pak Phanang District

บทนำ

วัฒนธรรมการแต่งกายของคนภาคใต้คงความเป็นเอกลักษณ์สะท้อนถึงวัฒนธรรมลวดลายผ้าที่แสดงถึงความเป็นพื้นถิ่นได้อย่างสมบูรณ์ (Natchana Nuanyang, 2019, p. 15) เป็นการแต่งกายที่ไม่เหมือนกับคนภาคอื่น ๆ และใช้ผ้าหลายประเภทมีทั้งผ้าฝ้าย ผ้าแพร ผ้าเขียนลายเทียน ผ้ามัด-ย้อม ซึ่งผ้าที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นของภาคใต้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ได้แก่ ผ้าทอพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผ้าทอนาหมื่นศรี จังหวัดตรัง ผ้าทอยกเมืองนคร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผ้าทอเกาะยอ จังหวัดสงขลา ผ้าทอนิคมลานข่อย จังหวัดพัทลุง ผ้าจวนตานี จังหวัดยะลา และการทำผ้าปาเต๊ะในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นผ้าที่คงได้รับความนิยมอยู่ในภาคใต้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ผ้าปาเต๊ะ หรือ ผ้าบาติก (Batik) เป็นเครื่องนุ่งห่มที่แสดงถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีต้นกำเนิดดั้งเดิมอยู่ในประเทศอินโดนีเซีย คำว่า “ปาเต๊ะ” หรือ “บาติก” มาจากภาษาชวาใช้เรียกชื่อผ้าที่มีลวดลายเป็นจุด ซึ่งวิธีการทำผ้าปาเต๊ะจะใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสีและใช้วิธีการแต้ม ระบาย หรือ ย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี ผ้าปาเต๊ะบางชิ้นอาจผ่านขั้นตอนการปิดเทียน แต้มสี ระบายสี และย้อมสีหลายๆ ครั้งส่วนผ้าปาเต๊ะอย่างง่าย อาจทำโดยการเขียนเทียนหรือพิมพ์เทียน แล้วจึงนำไปย้อมสีที่ต้องการ ผ้าปาเต๊ะเป็นสินค้าขายดี และได้รับความนิยมในยุคคนไทยนิยมนุ่งชุดผ้าพื้นเมืองในชีวิตประจำวัน เพราะผ้าปาเต๊ะเป็นงานศิลปะที่มีการเขียนลวดลายหลากหลายบนเนื้อผ้า เช่น ลายต้นหมาก ลายดอกดาหลา ลายดอกไม้ ฯลฯ ผ้าปาเต๊ะแต่ละผืนมีการสร้างลวดลายที่มีความซับซ้อนสวยงามวิจิตรใน 1 ผืน มี 2 ลาย และสีหลัก 2 สี มีลวดลายสีเส้นที่สดใส สวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคใต้ ที่พบเห็นได้มากที่สุด คือ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส เอกลักษณ์ของผ้าปาเต๊ะที่โดดเด่นในเรื่องลวดลายมีสีเส้นสะดุดตา มีการผสมผสานกันหลายวัฒนธรรมจากคนหลายสัญชาติ ได้แก่ มุสลิม จีน และพุทธ ปัจจุบันการรับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาส่งผลต่อการแต่งกายของชาวนครศรีธรรมราช ทำให้การแต่งกายที่ผลิตจากผ้าปาเต๊ะค่อย ๆ สูญหายไป ทั้งที่เคยเป็นเครื่องนุ่งห่มในชีวิตประจำวัน โดยปรากฏให้เห็นในวันสำคัญวันพิเศษ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญเป็นเอกลักษณ์ของสตรีในภาคใต้อย่างเด่นชัด (Aporn Thongsaiphon, 2016, p. 2) ในปัจจุบันเกิดการรวมตัวของกลุ่มคนในชุมชนเพื่อสร้างอาชีพและสร้างงานให้กับผู้สนใจในเรื่องของผลิตภัณฑ์จากผ้าปาเต๊ะอย่างหลากหลาย ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป กระเป๋าเนกประสงค์ พวงกุญแจ กล่องทิชชู รองเท้า โคมไฟ แมส ที่เป็นผลิตภัณฑ์จากผ้าปาเต๊ะ กลุ่มผ้าปาเต๊ะในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากข้อมูลของ Provincial Community Development Office of Nakhon Si Thammarat (2016) พบว่า มีกลุ่มผ้าปาเต๊ะที่ปรากฏ ได้แก่ กลุ่ม OTOP เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายมุสลิม ตำบลหินตก อำเภออ่อนพิบูลย์ เป็นกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายมุสลิม จากผ้าปาเต๊ะพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงามและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค กลุ่มผ้าปาเต๊ะ ตำบลนาทราย อำเภอเมือง เป็นกลุ่มผ้าปาเต๊ะพันท์ลาย งานฝีมือ งานละเอียด

ไอเดียเก้ เป็นอาชีพเสริมเพื่อต่อยอดผ้าปาเต๊ะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของทางภาคใต้ มาแปรรูปเป็นเสื้อผ้า กางเกง ที่มีความเป็นแฟชั่นแบบเก้ไก้ขึ้นเข้ากับยุคสมัย และกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภopakพนัง เริ่มจากศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน จัดโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งอาชีพ ทำให้มีผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้เป็นจำนวนมาก จึงมองเห็นโอกาสและช่องทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะให้มีความหลากหลาย เพราะผ้าปาเต๊ะเป็นสินค้า ขายดี เป็นสินค้าแฟชั่นที่เข้ากับยุคสมัยและผู้บริโภคทุกเพศทุกวัย โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย และสร้าง มูลค่าเพิ่มได้จึงจัดกิจกรรมอบรมอาชีพ การเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ เพื่อส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ว่างงาน ผู้เกษียณอายุ และประชาชนทั่วไปให้มีรายได้และเป็นอาชีพได้อย่างยั่งยืน การเพ้นท์สีผ้าปาเต๊ะทำได้ ไม่ยากเพียงใช้สีอะคริลิกเขียนลวดลายบนผ้าปาเต๊ะ ใช้สีกาพเพอร์แต่งแต้มลวดลายตามจินตนาการ เพื่อเพิ่ม มูลค่าผ้าปาเต๊ะให้มีราคาสูงขึ้น โดยมีการดำเนินงานทั้งที่ออกแบบเองตามจินตนาการและตามออเดอร์ แต่กลุ่ม ผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังไม่มีศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผืนผ้า ปาเต๊ะ เป็นผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ จากการลงพื้นที่ของผู้วิจัย พบว่า กลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี มีปัญหาด้านการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ เนื่องจากกลุ่มไม่มีความชำนาญขาดทักษะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และความรู้ด้านการ ออกแบบ การถ่ายทอดภูมิปัญญา ในเรื่องการเพ้นท์สีผ้าปาเต๊ะด้วยสีอะคริลิกบนลวดลายผ้า ไม่มีบุคลากรที่จะรับการถ่ายทอด ซึ่งส่วนใหญ่สมาชิกในกลุ่มจะเป็นผู้สูงอายุ และสนใจในเรื่องศิลปหัตถกรรม หน่วยงาน ของรัฐมีงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอที่จะจัดอบรม และมีวิทยากรมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง การจำหน่าย สินค้าทางกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสีขาดความรู้เรื่องการตลาดช่องทางการจำหน่ายสินค้าไม่มีเครือข่าย และขาดการ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคได้รับรู้ความเคลื่อนไหวของกลุ่ม มีแต่การรับรู้ภายในกลุ่มเท่านั้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสาม สี อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผืนผ้าปาเต๊ะ ให้ความ สบายงามถูกใจตามความต้องการของผู้บริโภค เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่าง ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภopakพนัง จังหวัด นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภopakพนัง จังหวัด นครศรีธรรมราช

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน และปัญหาของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าป่าเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าป่าเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ด้านเนื้อหา** การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาในการศึกษา ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 1.2 ศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าป่าเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 1.3 ศึกษาหารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าป่าเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. **ด้านระยะเวลา** การศึกษา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าป่าเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2565 ถึง เดือน กันยายน พ.ศ. 2566
3. **ด้านวิธีวิจัย** การศึกษาเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้
 - 3.1 **ขั้นวางแผน (Plan)** ทำการสำรวจปัญหาที่ต้องการแก้ไข คือ เมื่อมีปัญหาในการออกแบบผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ไม่มีความหลากหลาย ทำให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยกลุ่มมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้วย
 - 3.2 **ขั้นปฏิบัติการ (Action)** คือ การนำแนวคิดกำหนดเป็นกิจกรรมในการวางแผนมาดำเนินการและลงมือปฏิบัติโดยมีการ ตกลงกันในการออกแบบสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นความต้องการของลูกค้า
 - 3.3 **ขั้นสังเกตการณ์ (Observe)** เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของชิ้นงานที่เกิดขึ้นตั้งแต่ กระบวนการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติงาน คือ การสังเกตผลที่เกิดจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่

3.4 ขั้นตอนการปฏิบัติ (Refeed) คือ การประเมินหลังจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่เน้นการนำไปใช้งานได้จริง โดยการสัมภาษณ์จากผู้บริโภค

4. **ด้านพื้นที่** การศึกษาครั้งนี้เลือกพื้นที่การวิจัย ด้วยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการแพ้น้ำผ้าปาเต๊ะดีไซน์

5. **ด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง**

5.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะ มี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Informants) คัดเลือกแบบเจาะจง

5.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 3 กลุ่ม จำนวน 46 คน ดังนี้

1) กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คัดเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง จากปราชญ์ที่มีความรู้ความชำนาญ เรื่องการแพ้น้ำผ้าปาเต๊ะ การตัดเย็บผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะ พัฒนาการอำเภอ ผู้นำชุมชน นักวิชาการ ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้จำนวน 6 คน

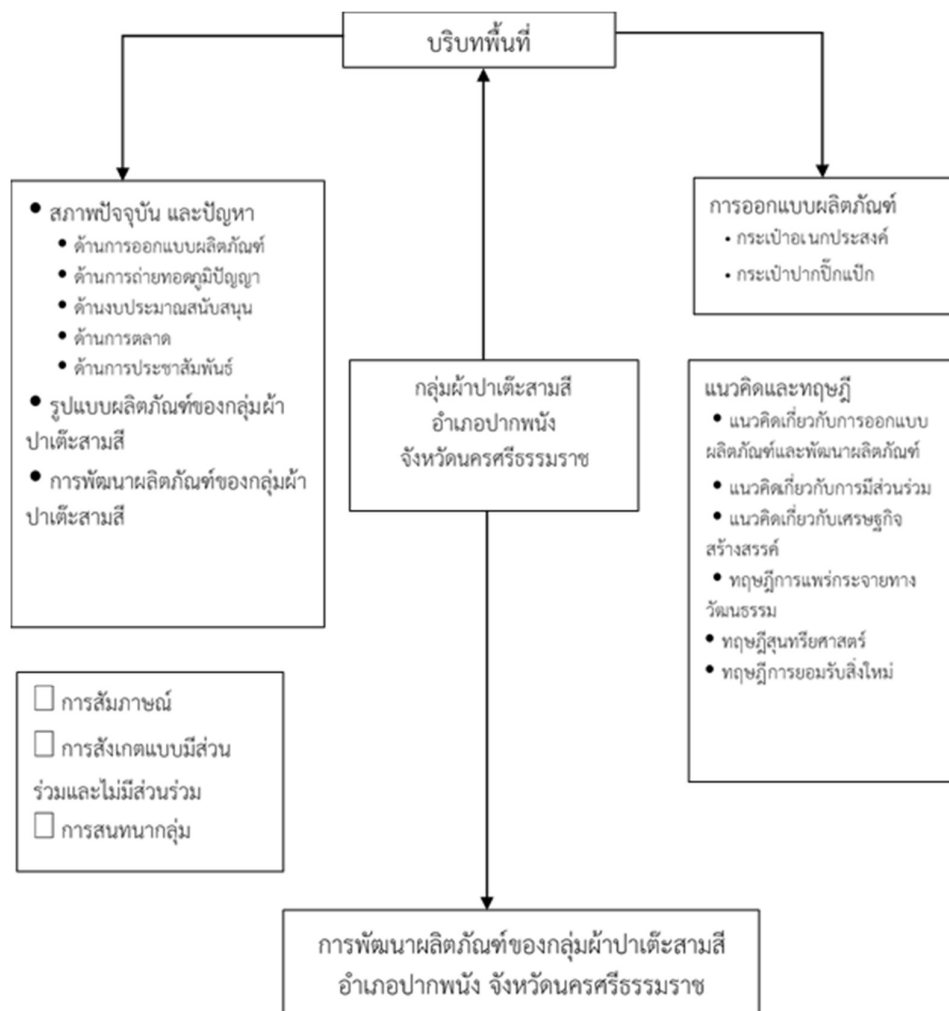
2) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) คัดเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง จากปราชญ์ผู้มีความชำนาญเกี่ยวกับการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะ สมาชิกกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี ซึ่งมีประสบการณ์อย่างน้อย 1 ปี จำนวน 20 คน

3) กลุ่มประชาชนทั่วไป (General Informants) มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชนที่อยู่ในชุมชน คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง จำนวน 10 คน และกลุ่มประชาชนที่ใช้ผลิตภัณฑ์ คัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน รวม 20 คน

บททวนแนวคิด

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีทางสังคมวิทยา มานุษยวิทยา และวัฒนธรรม เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผลการวิจัย โดยเริ่มศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ด้านงบประมาณสนับสนุน ด้านการตลาด และด้านการประชาสัมพันธ์ กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีความสวยงามและเหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค โดยอาศัยทฤษฎีแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีการยอมรับสิ่งใหม่

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ที่มา : วาสนา ฉายประทีป (2565)

ระเบียบวิธีวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 6 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสำรวจเบื้องต้น (Basic Survey) เพื่อใช้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับกลุ่มผู้รู้ (Key Informants) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสีอำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ตอนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับกลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) เกี่ยวกับภูมิปัญญาการถ่ายทอด ปัญหาของการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 5 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 ภูมิปัญญาการถ่ายทอด ปัญหาของการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตอนที่ 3 อุปกรณ์และขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ตอนที่ 4 สภาพปัญหาปัจจุบันการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Informants) เกี่ยวกับข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับผ้าปาเต๊ะดีไซน์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ตอนที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ฉบับที่ 5 แบบสังเกต (Observation) เป็นแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) เพื่อใช้สังเกตเมื่อผู้วิจัยเข้าไปสังเกตสภาพทั่วไปภายในพื้นที่ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี ที่มีการทำกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ และเมื่อผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ กับกลุ่มคนในชุมชน

ฉบับที่ 6 แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) เพื่อใช้สนทนากับกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะสามสี ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับการสืบทอดภูมิปัญญา การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมสนับสนุน การประชาสัมพันธ์ ตลอดจนปัญหา และแนวทางแก้ไข

ฉบับที่ 7 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการประชุม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมีผู้เข้าร่วมปฏิบัติการ ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และนักวิจัย เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยมีวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาชุมชน วิเคราะห์ปัญหาของผลิตภัณฑ์ และศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาจากกลุ่มปฏิบัติ 2) ขั้นปฏิบัติการ ผู้วิจัยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดกิจกรรม การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แบบที่ 1

กระเป๋านกเป็ดประสงค์ แบบที่ 2 กระเป๋ากปากปีกแบ็ก โดยจัดการอบรม ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ซึ่งกลุ่มสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน 3) ขั้นสังเกตการณ์ ผู้วิจัย ได้มีการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ของชิ้นงานที่เกิดขึ้นใน แต่ละกระบวนการ ซึ่งชิ้นงานหลังจากพัฒนา แล้วสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ตั้งแต่กระบวนการผลิต การบริการ และการขายหรือไม่ 4) ขั้นสะท้อนการปฏิบัติ ผู้วิจัย และกลุ่มผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมในการติดตามผล และประเมินผล โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หลังจากร่วมกันดำเนินการ พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และอภิปรายผล การพัฒนาตามกระบวนการผลิต การบริการการขาย เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยยึดหลักข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย ที่มีการศึกษาไว้ในประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ด้านงบประมาณสนับสนุน ด้านการตลาด ด้านการประชาสัมพันธ์ และกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีความสวยงามและเหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมแนวคิดและทฤษฎีด้านสังคมวิทยา มนุษยวิทยา อีกทั้งเนื้อหาที่เกี่ยวกับพื้นที่เกี่ยวกับพื้นที่ที่ทำการศึกษาโดยค้นคว้าจากเอกสารที่เป็นปฐมภูมิ หรือทุติยภูมิ จากหน่วยราชการ สถาบันการศึกษาเอกชน ประเพณี หนังสือตำรางานวิจัย ปรียูณานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ อินเทอร์เน็ต และวิดิทัศน์โดยรวบรวมแยกประเด็นไว้ตามเนื้อหา

2) การเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัยโดยวิธีสำรวจเบื้องต้น สัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ และสัมภาษณ์ที่เป็นทางการ การสังเกต แบบมีส่วนร่วม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่ม เพื่อนำไปวิเคราะห์ และมีความสัมพันธ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) การจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าปาเต๊ะดีไซน์ เพื่อให้มีความรู้ในการเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์โดยการลงมือปฏิบัติจริงใช้เวลาอบรม 12 ชั่วโมง จากคุณละอองทิพย์ สิริวัฒนา และคุณชมภู ชูตินันท์กุล ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ และการเพ้นท์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ เป็นผู้ให้ความรู้ กลุ่มเป้าหมาย คือ สมาชิกกลุ่มจำนวน 20 คน

3. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การจัดกระทำข้อมูลการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจะกระทำไปพร้อม ๆ กันตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัยและเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลภาคสนามแล้ว โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกข้อมูล การถอดเทป การสัมภาษณ์และภาพถ่ายในแต่ละครั้ง โดยการจำแนกข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด (Typologies) จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามแต่ละประเภทที่ตั้งไว้ และตรวจสอบดูอีกครั้งว่าข้อมูลที่ได้มามีความครบถ้วนเพียงพอหรือไม่ และดำเนินการตรวจสอบแบบสามเส้า (Methodological

triangulation) ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าข้อมูลเหมาะสมพร้อมแก่การนำไปวิเคราะห์สรุปผลแล้วหรือไม่ หากมีส่วนใดที่ยังไม่สมบูรณ์จะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological triangulation) ได้แก่ การแสวงหาความเชื่อถือของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกัน Supang Chantavanich. (2014, pp. 129-130) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า ดังนี้

1) ด้านข้อมูล (Data Triangulation) ดังนี้ 1.1) ด้านสถานที่ ใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันที่มาจากแหล่งต่างกัน 1.2) ด้านบุคคลใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันจากบุคคลหลาย ๆ คน ตรวจสอบว่าข้อมูลตรงกัน

2) ด้านแนวคิดทฤษฎี ใช้แนวคิดการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ แนวคิดการมีส่วนร่วม แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทฤษฎีแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ และทฤษฎีการยอมรับสิ่งใหม่ เป็นเครื่องมือตรวจสอบ

3) ด้านผู้วิจัย ใช้ข้อมูลจากผู้วิจัยหลายคนที่ยืนยันเรื่องเดียวกันมาตรวจสอบว่าได้ข้อมูลตรงกับผลการวิจัยหรือไม่

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสาร (Documentary) และข้อมูลภาคสนาม (Field Study) ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้นำมาสรุปผลการวิจัย ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) มีภาพประกอบบางส่วนบางตอนเกี่ยวข้องในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง "การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช" สรุปผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยสามารถสรุปผล ได้ดังนี้ 1) ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มไม่มีทักษะด้านการออกแบบ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ขาดการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่มีรูปแบบที่หลากหลาย และไม่มี ความทันสมัย 2) ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ทางกลุ่มยังขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ การพื้นที่ผ้าจากรุ่นสู่รุ่น 3) ด้านงบประมาณสนับสนุน หน่วยงานของภาครัฐ ไม่มีงบประมาณสนับสนุน ทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่

ต่อเนื่อง 4) ด้านการตลาด ทางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องการตลาด ทำให้ขาดการวิเคราะห์เรื่องต้นทุนกำไร และไม่ได้สำรวจความต้องการของผู้บริโภค 5) ด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มไม่มีเครือข่าย ขาดการเชื่อมโยงที่ดีกับแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ประชาสัมพันธ์สินค้า ไม่มีเพจ Facebook และเว็บไซต์เป็นของตนเอง

2. รูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยสรุปผล ได้ดังนี้ 1) ลวดลายของผ้าปาเต๊ะดีไซนี้มีลายดังนี้ ลายนกยูง ลายดอกไม้ลายพัด ลายใบไม้ และลายเถาวัลย์ 2) การแพ้นผ้าปาเต๊ะ สามารถเลือกลวดลายผ้าเด่น ๆ หรือ ลายที่ความต้องการตามจินตนาการของผู้แพ้นท์ การเลือกตำแหน่งในการแพ้นท์โดยวางผ้าบนโต๊ะ สอดหนังสือพิมพ์ใต้ผืนผ้า กลัดเข็มหมุดเป็นระยะ เริ่มแพ้นท์จากสีขาวรองพื้นวันขอบของลวดลายผ้า จากนั้นระบายสี แล้วแต่งแต้มด้วยสีกากเพชร เพื่อให้ลวดลายโดดเด่นได้ผ้าที่สวยงาม 3) รูปแบบผลิตภัณฑ์ของผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ไม่มีความหลากหลาย มีเพียง 3 อย่าง ได้แก่ ผืนผ้าปาเต๊ะดีไซน์ พวงกุญแจที่ทำจากผ้าปาเต๊ะ ดอกไม้ทำจากผ้าปาเต๊ะตกแต่งกระเป๋ากะจูด 4) แนวทางการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มไม่มีทักษะด้านการออกแบบ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ แนวทางควรมีวิทยากรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยจัดอบรมให้ความรู้ เรื่องผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้มีความหลากหลาย ผู้บริโภคสามารถซื้อได้มากขึ้น 2) ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ทางกลุ่มยังขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ การแพ้นท์ผ้าจากรุ่นสู่รุ่น แนวทางควรมีการจัดอบรมระยะสั้นให้กับผู้สนใจ และโรงเรียนที่อยู่ภายในอำเภอสสามารถนำไปต่อยอดในการสร้างรายได้แก่ตนเองและครอบครัว 3) ด้านงบประมาณสนับสนุน หน่วยงานของภาครัฐ ไม่มีงบประมาณสนับสนุน ทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง แนวทางหน่วยงานของภาครัฐ ควรมีงบประมาณสนับสนุนในการจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านการตลาด ทางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องการตลาด ทำให้ขาดการวิเคราะห์เรื่องต้นทุนกำไร แนวทางกลุ่มควรมีการสำรวจความต้องการของผู้บริโภค เพื่อจะได้ผลิตผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และมีช่องทางการจำหน่ายสินค้า 5) ด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มไม่มีเครือข่าย ขาดการเชื่อมโยงที่ดีกับแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ประชาสัมพันธ์สินค้า ไม่มีเพจ Facebook และเว็บไซต์เป็นของตนเอง แนวทางควรมีการสร้างเครือข่าย มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ เช่น เพจFacebook, LINE, TikTok, YouTube เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้ข้อมูลข่าวสาร และช่องทางการสั่งซื้อผ่านทางอินเทอร์เน็ต

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอบางบาล จังหวัด นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยสรุปผล ได้ดังนี้ 1) การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ได้มีการพัฒนาความรู้ และทักษะในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้วยการประชุมวางแผนร่วมกัน การดำเนินการพัฒนาจากผืนผ้าปาเต๊ะดีไซน์ มาเป็น กระเป๋า 2 แบบ ได้แก่ แบบที่ 1 กระเป๋าเนกประสงค์ แบบที่ 2 กระเป๋าปากปักปัก 2) การพัฒนารูปแบบ ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยการพัฒนาความรู้ เรื่องการออกแบบ การกำหนดรูปแบบ ให้มีความเหมาะสมกับการ ใช้งาน 3) การผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อต้องการให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการซื้อผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่ม สามารถนำความรู้และทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสร้างรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อเศรษฐกิจชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอบางบาล จังหวัด นครศรีธรรมราช ได้ค้นพบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอบางบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มไม่มีทักษะด้านการออกแบบ การแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ขาดการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่มีรูปแบบที่หลากหลาย และไม่มี ความทันสมัย 2) ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ทางกลุ่มยังขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ การพื้นที่ผ้าจากรุ่นสู่รุ่น 3) ด้านงบประมาณสนับสนุน หน่วยงานของภาครัฐ ไม่มีงบประมาณสนับสนุน ทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่ ต่อเนื่อง 4) ด้านการตลาด ทางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องการตลาด ทำให้ขาดการวิเคราะห์เรื่องต้นทุนกำไร และ ไม่ได้สำรวจความต้องการของผู้บริโภค 5) ด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มไม่มีเครือข่าย ขาดการเชื่อมโยงที่ดีกับ แหล่งผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ประชาสัมพันธ์สินค้า ไม่มีเพจ Facebook และเว็บไซต์ เป็นของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Preeyaporn Busaba. (2016, Abstract) การออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง บ้านบึงเหนือ ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี พบว่า 1) ปัญหาการ ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง คือ ไม่มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบใหม่ ๆ สอดคล้อง กับความต้องการของตลาดและลูกค้าเนื่องจากกลุ่มสมาชิกไม่มีความรู้เรื่องหลักการออกแบบทางศิลปะ ไม่มี ทักษะแปรรูปผลิตภัณฑ์ จึงมีความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบทางศิลปะ การออกแบบ ผลิตภัณฑ์และฝึกปฏิบัติการทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ของใช้และของที่ระลึก 2) ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้ มีรูปแบบหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ได้จัดกิจกรรมให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ การศึกษาดูงานการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการออกแบบ ลวดลายและการใช้สี ทดลองทอผ้า ปักผ้าลวดลายกะเหรี่ยง เพื่อนำผ้าไปออกแบบและแปรรูปผลิตภัณฑ์ของใช้ ของที่ระลึกให้มีความหลากหลาย เช่น กระเป๋าย่าม กระเป๋าสะพาย กระเป๋าตังค์ กระเป๋าใส่ไอแพด กล่องใส่

กระตาศิขุ เป็นต้น ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดปัจจุบันและขยายตลาดไปสู่กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ได้
ความคิดเห็นของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จะเน้นประโยชน์ใช้สอย มีความงามทางศิลปะ วัสดุที่นำมาใช้
เหมาะสมในท้องถิ่นและมีแบบอย่างทางวัฒนธรรม 3) แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าทอ
กะเหรี่ยง ควรออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าที่หลากหลาย ออกแบบให้เป็นชุดหรือเป็นเซต ปรับปรุงคุณภาพ
การเย็บให้มีความประณีต พัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นผ้าทอจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ จัดทำบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม
มีเรื่องราวของสินค้า ควรคำนึงต้นทุนการผลิตและกำไรให้เหมาะสมกับตำแหน่งผลิตภัณฑ์เพื่อระดับราคา
ขายสินค้า ควรจัดจำหน่ายในศูนย์สินค้า OTOP จัดจำหน่ายในตลาดหรือพื้นที่ประจำหรือตลาดอื่น ๆ ร้านค้า
หรือรีสอร์ทในสถานที่ท่องเที่ยวและการจำหน่ายทางเว็บไซต์ ควรประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุ แผ่นพับ ใบปลิว
นามบัตร และทางอินเทอร์เน็ตผ่านทางเว็บไซต์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และการออกร้านแสดง
สินค้าเป็นประจำจะทำให้สินค้าของกลุ่มเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

2. รูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผลการวิจัยพบว่า 1) ลวดลายของผ้าปาเต๊ะดีไซน์มีลายดังนี้ ลายนกยูง ลายดอกไม้ลายพัด ลายใบไม้ และลาย
เถาวัลย์ 2) การเพ้นผ้าปาเต๊ะ สามารถเลือกลวดลายผ้าเด่น ๆ หรือ ลายที่ความต้องการตามจินตนาการของ
ผู้เพ้นท์ การเลือกตำแหน่งในการเพ้นท์โดยวางผ้าบนโต๊ะ สอดหนังสือพิมพ์ใต้ผืนผ้า กลัดเข็มหมุดเป็นระยะ
เริ่มเพ้นท์จากสีขาวรองพื้นเว้นขอบของลวดลายผ้า จากนั้นระบายสี แล้วแต่งแต้มด้วยสีกากเพชร เพื่อให้
ลวดลายโดดเด่นได้ผ้าที่สวยงาม 3) รูปแบบผลิตภัณฑ์ของผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ไม่มีความหลากหลาย มีเพียง 3
อย่าง ได้แก่ ผืนผ้าปาเต๊ะดีไซน์ พวงกุญแจที่ทำจากผ้าปาเต๊ะ ดอกไม้ทำจากผ้าปาเต๊ะตกแต่งกระเป๋ากะจุด
4) แนวทางการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่ม
ไม่มีทักษะด้านการออกแบบ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ แนวทางควรมีวิทยากรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยจัด
อบรมให้ความรู้ เรื่องผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้มีความหลากหลาย ผู้บริโภคสามารถ
ซื้อได้มากขึ้น 2) ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ทางกลุ่มยังขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ การเพ้นผ้าจากฐานสู่ฐาน
แนวทางควรมีการจัดอบรมระยะสั้นให้กับผู้สนใจ และโรงเรียนที่อยู่ภายในอำเภอ สามารถนำไปต่อยอดในการ
สร้างรายได้แก่ตนเองและครอบครัว 3) ด้านงบประมาณสนับสนุน หน่วยงานของภาครัฐ ไม่มีงบประมาณ
สนับสนุน ทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง แนวทางหน่วยงานของภาครัฐ ควรมีงบประมาณสนับสนุน
ในการจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายอย่างต่อเนื่อง
4) ด้านการตลาด ทางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องการตลาด ทำให้ขาดการวิเคราะห์เรื่องต้นทุนกำไร แนวทางกลุ่มควรมี
การสำรวจความต้องการของผู้บริโภค เพื่อจะได้ผลิตผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และมี
ช่องทางการจำหน่ายสินค้า 5) ด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มไม่มีเครือข่าย ขาดการเชื่อมโยงที่ดีกับแหล่งผลิต
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ประชาสัมพันธ์สินค้า ไม่มีเพจ Facebook และเว็บไซต์เป็นของ

ตนเอง แนวทางควรมีการสร้างเครือข่าย มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ เช่น เพจFacebook, LINE, TikTok, YouTube เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้ข้อมูลข่าวสาร และช่องทางการสั่งซื้อผ่านทางอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของ Amorn Sophonwichetwong (1997, p. 79) ถือว่า สิ่งที่น่าม คือ สิ่งที่ทำให้ความเพลิดเพลินเมื่อเราเห็น หรือรู้เพราะเรารู้ความงามด้วยสติปัญญา ความงามมี เงื่อนไข 3 ประการคือ ความสมบูรณ์ ความได้สัดส่วน และความขัดแย้ง สิ่งที่บกพร่องไม่ได้สัดส่วนและคลุมเครือ หรือขาดความขัดแย้งเป็นสิ่งไม่น่าม อควินัส มีความเห็นว่าความงามกับ ความดี โดยเนื้อแท้เป็นอันเดียวกัน เพราะขึ้นอยู่กับรูปแบบสัดส่วน ระเบียบ ความกลมกลืนด้วยกัน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ Wirun Tangcharoen. (1996, p. 11) การออกแบบสิ่งของเครื่องใช้เพื่อนำมาใช้สอยในชีวิตประจำวัน โดยเน้นการผลิตจำนวนมากในรูปแบบสินค้า เพื่อให้ผ่านไปยังผู้ซื้อหรือผู้บริโภค (Consumer) ในวงกว้างโดยที่รูปแบบ และคุณภาพผลิตภัณฑ์จะเป็นปัจจัยสำคัญ ชักจูงผู้บริโภคให้เกิดความต้องการที่จะจ่ายเงินซื้อผลิตภัณฑ์เท่านั้น สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ของ Piyanit Onoparatvibool (2010, p.4) การใช้ความคิดมาพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ สินค้าและบริการใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มรายได้ในการยังชีพ โดยมุ่งนำเอาองค์ความรู้ความคิด ภูมิปัญญาท้องถิ่นไปพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Teerasak Unaromlert et al. (2015, Abstract) เรื่องการพัฒนารูปแบบการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง พบว่า 1) ผลศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน พบว่าการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อดำเนินการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ ผักและผลไม้ ภาคกลางตอนล่าง ควรส่งเสริมให้ระดับรากหญ้าเข้าถึงแก่นแท้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อน เพื่อเป็นรากฐานที่ดีในการพัฒนาในอนาคต และควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในกระบวนการทำงาน รวมถึงการผสมผสานกันระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกิดขึ้น โดยการขับเคลื่อนหรือส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน ควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุมเพื่อการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2) ผลการศึกษาสภาพการณ์ ความต้องการจำเป็นและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ในจังหวัดภาคกลางตอนล่าง พบว่าปัจจุบันกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านนวัตกรรมกระบวนการสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33) รองลงมาคือ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31) หากพิจารณาถึงปัญหาต่างๆ ของวิสาหกิจชุมชนใน

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83) โดยมีปัญหาด้านเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00) รองลงมา คือ ปัญหาด้านการผลิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98) ทั้งนี้ปัจจัยด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ภาวะผู้นำของประธาน/หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วม การจัดการความรู้ บรรยายภาพแห่งการเรียนรู้ในองค์กรทุนทางสังคม และการสนับสนุนจากเครือข่ายภายนอก มีความสัมพันธ์กับการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการพัฒนารูปแบบการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมกระบวนการ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ในจังหวัดภาคกลางตอนล่าง มีองค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ 1) วิสาหกิจชุมชน 2) นักพัฒนา 3) ประชาชนชาวบ้าน 4) นักวิชาการ และ 5) ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจะต้องมีปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอีก 4 ปัจจัยคือ 1) การใช้ทรัพยากรในชุมชน 2) การพัฒนาทางด้านจิตใจและการช่วยเหลือเกื้อกูล 3) ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพ และ 1) การจัดการความรู้ โดยในการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นควรจะมีขั้นตอนในการดำเนินการ 9 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน 2) การสำรวจภูมิปัญญาและทุนทางสังคม 3) การวิเคราะห์ตลาด 4) การจัดการความรู้ 5) การสร้างแนวคิดผลิตภัณฑ์/กระบวนการ 6) การตรวจสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์/กระบวนการ 7) การผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบ/กระบวนการ 8) การทดสอบตลาด/การทดลองกระบวนการ 9) การปรับปรุงผลิตภัณฑ์/กระบวนการ 4) ผลการทดสอบรูปแบบการสร้างนวัตกรรมภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ในจังหวัดภาคกลางตอนล่าง พบว่าวิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกผักขาว บ้านปลักไม้ลาย จังหวัดนครปฐมดำเนินการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ในกลุ่มเครื่องสำอางที่ผลิตจากผักขาว ดำเนินจัดทำบรรจุภัณฑ์สำหรับการจำหน่ายสินค้าประเภทเครื่องสำอางค์ที่ทำมาจากกระดาษจากผักตบชวา ที่สามารถย่อยสลายได้ และมีต้นทุนที่ถูกลง และดำเนินการปรับปรุงตราสินค้า ส่วนวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปลาหมึก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ คือ การนำปลาหมึกมาปรุงเป็นอาหารคือ ยำปลาหมึก เพื่อความสะดวกกับผู้บริโภค และดำเนินการจัดเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ สำหรับการบรรจุปลาหมึก ให้สามารถรักษาคุณภาพของปลาหมึกไว้ได้ นอกจากนี้ก็ยังจัดทำบรรจุภัณฑ์สำหรับการจัดจำหน่ายเป็นสินค้าที่ระลึก และเปลี่ยนแปลงตราสินค้าใหม่

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะดีไซน์ ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ได้มีการพัฒนาความรู้ และทักษะในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้วยการประชุมวางแผนร่วมกัน การดำเนินการพัฒนาจากผืนผ้าปาเต๊ะดีไซน์ มาเป็นกระเป๋ 2 แบบ ได้แก่ แบบที่ 1 กระเป๋านกประสงค์ แบบที่ 2 กระเป๋ากบปักปัก 2) การพัฒนารูปแบบ

ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยการพัฒนาความรู้ เรื่องการออกแบบ การกำหนดรูปแบบ ให้มีความเหมาะสมกับการใช้งาน 3) การผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อต้องการให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการซื้อผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มสามารถนำความรู้และทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสร้างรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องความงาม สิ่งงาม ทั้งในศิลปะและธรรมชาติ รวมทั้งรสนิยม โดยศึกษาถึง บ่อเกิดของความงาม และมาตรฐานแห่งคุณค่าในการตัดสินเกี่ยวกับศิลปะ นับได้ว่า สุนทรียศาสตร์เป็นวิชาอิสระ ที่ทำหน้าที่ศึกษาเกี่ยวกับผลงานด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ กระบวนการ ในการคิดสร้างสรรค์และการชื่นชมในศิลปะ ตลอดถึงแง่มุมต่าง ๆ ของธรรมชาติ รวมทั้งการกระทำของมนุษย์ ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบข่ายของธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่ถือได้ว่างาม หรือน่าเกลียด อันเกี่ยวกับรูปแบบ และคุณลักษณะทางประสาทสัมผัสของมนุษย์ และสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Yupaporn Rupngam. (2002, p. 5) เป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิดซึ่งเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคลกลุ่มบุคคลชุมชน หรือ องค์กรในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือ หลายกิจกรรมทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของกลุ่ม และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คูเปอร์และไคลสมิท (Cooper & Kleinschmidt, 1987) พบว่า ขั้นตอนพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างเป็นระบบ เพื่อลดต้นทุนและรอบเวลา แนะนำวิธีการ Stage-Gate System ซึ่งเป็นเทคนิคการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยแบ่งกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ออกเป็นขั้น ๆ ซึ่งในแต่ละขั้นประกอบไปด้วยงานที่ต้องทำในขั้นนั้น ๆ และก่อนถึงขั้นดังกล่าวมีการตรวจสอบว่าแนวคิดใดเหมาะสมสำหรับดำเนินการในขั้นตอนต่อไปหรือไม่ ในขั้นตอนแรก ๆ ของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การถ่ายทอดภูมิปัญญา กลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี เป็นการสร้างงานผลิตภัณฑ์ชุมชนบนความสามารถทางด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ที่สร้างสรรค์งานให้มีรายได้เพียงพอกับการดำรงชีวิตในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน หน่วยงานที่สามารถนำเอาภูมิปัญญาไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล และสถาบันการศึกษา สามารถนำไปปรับใช้ในการสร้างประโยชน์ทางการศึกษา ด้านวัฒนธรรมต่อหลักสูตรการเรียนการสอนให้คนในชาติตระหนักเห็นคุณค่าและประโยชน์ในด้านศิลปวัฒนธรรมไทย

1.2 การตลาด กลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี ยังไม่มีช่องทางจำหน่ายที่หลากหลาย ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ หาดตลาดจำหน่าย เป็นการรองรับผู้บริโภคอย่างชัดเจน หน่วยงานที่สามารถ

นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ประชาสัมพันธ์ให้รู้จักผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสีสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์จากผ้าปาเต๊ะของกลุ่มอื่น ๆ เพราะยังมีกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอื่นที่ทำผลิตภัณฑ์ผ้าปาเต๊ะแบบนี้อีกจะได้้นำปัจจัยที่แตกต่างมาเป็นข้อมูล ประยุกต์ใช้ในการพัฒนากลุ่มผ้าปาเต๊ะสามสี และยังสามารถเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของกลุ่ม ที่มีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและควรมีการนำไปพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาพัฒนากระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ เป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาของชุมชนไปสู่ชุมชนอื่นใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เนื่องจากกระบวนการผลิตอาจมีต้นทุนใน การผลิตที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำข้อดี ของแต่ละกลุ่มมาปรับใช้ให้ดีขึ้น หรือ ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นนำมา ใช้เป็นแนวทางพัฒนาให้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์กลุ่มอื่น ๆ ให้คนในชุมชนอื่นรู้จักและเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมในชุมชนของตนและสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของหน่วยราชการ เพื่อต่อยอดงานวิจัยชิ้นนี้เป็น การประสานงาน เพื่อการส่งเสริมและสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ซึ่งมีความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พัฒนาคุณภาพของชุมชนและเป็นการอนุรักษ์เผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของคนในชุมชนไว้อย่างยั่งยืน

REFERENCES

- Amorn Sophonwicheetwong. (1997). *Introduction to philosophy*. Department of Philosophy Ramkhamhaeng University.
- Aporn Thongsaphon. (2016). *Femininity and Batik Design in Paintings*. [Master's thesis, Bansomdejchaopraya Rajabhat University].
- Cooper, R. G., & Kleinschmidt, E. J. (1987). **New products: What separates winners from losers?**. *Journal of Product Innovation Management*, 4(3), 169-184.
- Natchana Nuanyang. (5 August 2019). **Evolution of dress culture from the past to the present in the southern region**. [Presentation document]. *2nd National Conference on Humanities and Social Sciences “Humanities and Social Sciences: Social Creation Innovation”* Faculty of Humanities and Social Sciences, Songkhla Rajabhat University. Retrieved from <https://human.skru.ac.th/husoconference/conf/O2.pdf>
- Piyanit Onoparatvibool. (2010). **Creative economy and sufficiency economy: conflict or harmony?**. *Journal of Economic and Social*, 47(4), 4-5.
- Preeyaporn Busaba. (2016). **Karen’s Texture Product and design Development Ban Bueng Nur, in Banka Banka District, Ratchaburi Province**. Research and development institute, Muban Chombueng Rajabhat University.
- Provincial Community Development Office of Nakhon Si Thammarat. (2016). *OTOP products Nakhon Si Thammarat*. Retrieved from <http://www.nakhonsi.cdd.go.th>.
- Provincial Community Development Office of Pak Phanang District. (2021). *History of Pak Phanang District*. Retrieved from <http://www.pakphanangtown.go.th>.
- Supang Chantavanich. (2014). *Qualitative research methods*. (22nd ed.). Chulalongkorn University Press.
- Teerasak Unaromlert, Juriwan Chanpla, Thipwan Sukjairungwattana, Samphan Suksai, and Wassana Malinin. (2015). *Developing a model for creating innovation in the wisdom of the Sufficiency Economy to enhance potential In the sustainable competition of community enterprises in the product processing group, lower central provinces (Research report)*. Silpakorn University.
- Wirun Tangcharoen. (1996). *Art education* (2nd ed.). Odeon Store.
- Yupaporn Rupngam. (2002). *Participation on Bureaucratic reform of the bureau of the budget*. [Master's thesis, National Institute of Development Administration].